

ปราชญ์เกษตร ของแผ่นดิน พ.ศ. 2563

นายสุทัศน์ รอดคลองตัน
ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

นายพันศักดิ์ จิตรัตน์
ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขาปราชญ์เกษตรดีเด่น

นายปรีชา ศิริ
ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นสมควรให้การยกย่องและเชิดชูเกียรติแก่ผู้ทรงภูมิปัญญาด้านการเกษตรในสาขาต่างๆ ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณความดี มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ สมควรเป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน จึงกำหนดให้มีการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลให้เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน จำนวน 4 สาขา ประกอบด้วย ปราชญ์เกษตรผู้ทรงภูมิปัญญาและมีคุณูปการต่อภาคการเกษตรไทย ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ปราชญ์เกษตรดีเด่นและปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย เพื่อให้ได้รับสวัสดิการและสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์และความสามารถสู่สังคม

ในปี พ.ศ. 2563 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ทำการสรรหาและแต่งตั้งบุคคลให้เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินใน 3 สาขา ประกอบด้วย นายสุทัศน์ รอดคลองตัน เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง นายพันศักดิ์ จิตรรัตน์ เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาปราชญ์เกษตรดีเด่น และ นายปรีชา ศิริ เป็นปราชญ์เกษตรของแผ่นดินสาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำหนังสือ “ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน พ.ศ. 2563” โดยได้รวบรวมข้อมูลประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ผลงานที่สร้างคุณประโยชน์และการขยายผลงานของปราชญ์เกษตรของแผ่นดินแต่ละท่าน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการดำรงตนและการประกอบอาชีพ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แก่ผู้ที่สนใจทั่วไป และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องในการสนับสนุนข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการสรรหาปราชญ์เกษตรของแผ่นดินในปี พ.ศ. 2563 ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ด้วยดี

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
กันยายน 2563

นายสุทัศน์ รอดคลองตัน
ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขา ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

สาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

นายสุทัศน์ รอดคลองตัน

อายุ 67 ปี

การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

สถานภาพ สมรส

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 34/1 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองตัน
อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 76150

โทรศัพท์ 034-858-233, 08-6178-2209

อาชีพ เกษตรกร

รางวัล หรือประกาศเกียรติคุณที่ได้รับ

- ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2563
- รางวัลแทนคุณแผ่นดิน โครงการแทนคุณแผ่นดิน ปี 2560
- รางวัลโล่เกียรติคุณ ประมงอาสาดีเด่น ระดับภาคกลาง ปี 2558
- รางวัลโล่ประกาศเกียรติคุณ โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ปี 2555
- รางวัลชนะเลิศ เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาประมงน้ำจืดระดับประเทศ ปี 2544

ชีวิตที่พอเพียง

นายสุทัศน์ รอดคลองตัน ในอดีตครอบครัวประกอบอาชีพการทำนาเพียงอย่างเดียว โดยเป็นการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว ใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง ก่อให้เกิดหนี้สิน และยังคงทำการเกษตรตามกระแสไปเรื่อยๆ มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาเป็นสวนองุ่น สวนส้มเขียวหวาน และสวนมะม่วง ตามลำดับ สุดท้ายก็ประสบความล้มเหลวจนหนี้สินสะสมเพิ่มมากขึ้น ในที่สุดก็ต้องขายที่ดินบางส่วนเพื่อชำระหนี้ ต่อมาจึงปฏิวัติตนเองและครอบครัวโดยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เคยได้รับการฝึกอบรมสมัยตอนเป็นทหารเกณฑ์มาปรับใช้ ในปี 2517 เริ่มทำการเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่ของตนเอง มีการลองผิดลองถูกและทำการจดบันทึกด้วยตนเองอาศัยการพึ่งพาปัจจัยการผลิตในท้องถิ่นให้มากที่สุด งดการใช้สารเคมีทั้งหมด จนประสบความสำเร็จในพื้นที่สามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นระยะเวลา 24 ปี ใช้ชีวิตแบบ

พอเพียง มีความพอดี พอประมาณ ไม่มีหนี้สิน ทำการเกษตรแบบพอเพียง ตามวิถีชาวบ้าน ใช้แรงงานจากสมาชิกในครอบครัว รู้จักคิดวิเคราะห์ หาเหตุผล สาเหตุเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาความรู้และทดลองปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา ลดการใช้สารเคมี ปรับรูปแบบการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาทำการเกษตรผสมผสาน ทำให้ลดต้นทุน การผลิตสามารถพึ่งพาตนเอง โดยปัจจุบันดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรบนพื้นที่ 11 ไร่ ประกอบด้วย การทำนา การทำสวนไม้ผล มะม่วง มะพร้าว อินทผาลัม การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงปลาหมอ ปลานิล ปลาตะเพียน และปลาสด การเลี้ยงกบ การเลี้ยงกุ้งขาว การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงแพะเนื้อ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การผลิตปุ๋ยหมักน้ำ การผลิตน้ำหมักชีวภาพ การเผาถ่าน การผลิตน้ำส้ม ควันไม้ การผลิตแก๊สชีวภาพใช้ในครัวเรือน และการประดิษฐ์เครื่องมือ ภาควิชาการเกษตรใช้เอง อาทิเช่น เครื่องคัดและนับมะนาว เครื่องคัดแยกข้าวกล้อง เครื่องขูดเกล็ดปลา เป็นต้น

ผลงานสร้างคุณประโยชน์

นายสุทัศน์ ดำเนินชีวิตครอบครัวตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่แบบพอเพียง พออยู่พอกิน ไม่เป็นหนี้สิน ทำการเกษตรแบบพอเพียงตามวิถีชาวบ้านในที่ดินของตนเอง ทำให้ครอบครัวมีอาชีพ มีรายได้และอยู่อย่างมีความสุข สามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ภาวะเศรษฐกิจหรือสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นายสุทัศน์ยังคงยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ทดลองทำในสิ่งต่างๆ ที่อยากรู้และพัฒนาให้สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองและคนในชุมชน จนทำให้เป็นผู้มีความรอบรู้ในหลายเรื่องและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชน นอกจากนี้ยังอาสาช่วยเหลือทำงานเพื่อ

ประโยชน์แก่ส่วนรวมและสังคมโดยสมัครใจไม่หวังสิ่งตอบแทน รวมถึงเป็นแกนนำในการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการติดต่อประสานงานกับเกษตรกร เพื่อพัฒนาภาคการเกษตรในภาพรวม

นายสุทัศน์ ได้เป็นวิทยากรถ่ายทอดผลงานและองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด ตั้งแต่ปี 2544 โดยมีองค์ความรู้ที่โดดเด่น ได้แก่ การเพาะพันธุ์และอนุรักษ์พันธุ์ปลาหมอไทย ซึ่งสามารถเพาะพันธุ์ได้สูงสุด จำนวน 5 ล้านตัวต่อปี โดยส่งเสริมให้เกษตรกรเพาะพันธุ์อย่างแพร่หลาย จนเป็นที่นิยมสามารถส่งขายได้ในต่างประเทศ อาทิเช่น จีน บังกลาเทศ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้น โดยมีมูลค่าส่งออก 100,000 บาท/ปี และมีการเลี้ยงปลาหมอร่วมกับกบ เพื่อช่วยในการปรับปรุงสภาพน้ำ ทำให้

ได้รับการยกย่องเป็นปราชญ์ชาวบ้าน ด้านการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำจืด นอกจากนี้ นายสุทัศน์ยังมีองค์ความรู้ในการจัดการที่ดิน โดยมีการทำนาข้าวสลับกับการเลี้ยงปลาและกึ่งในพื้นที่เดิม เพื่อเพิ่มแร่ธาตุต่างๆ ในดิน และทำให้ดินมีความร่วนซุยมากขึ้น และได้สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมทางการเกษตรสำหรับช่วยให้เกษตรกรลดระยะเวลาการทำงาน และใช้เป็นเครื่องทุ่นแรง เช่น เครื่องคัดและนับมะนาว เครื่องคัดแยกข้าวกล้อง เครื่องขุดเกล็ดปลา เป็นต้น ได้รับคัดเลือกเป็นคลังเกษตรภูมิปัญญาของจังหวัดสมุทรสาคร

การขยายผลงาน

นายสุทัศน์ ได้รับการยอมรับในการทำการเกษตรแบบอินทรีย์ ทั้งด้านพืช สัตว์ และประมง โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนสามารถพัฒนาตนเองจนประสบความสำเร็จ เป็นต้นแบบการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้รับการจัดตั้งให้เป็นศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของกรมปศุสัตว์ ศูนย์เรียนรู้ด้านการประมงและแปลงสาธิตโครงการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำเพื่อการส่งออกของกรมประมงแปลงใหญ่แพะของจังหวัดสมุทรสาคร ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ด้านการประมงประจำจังหวัดของกรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โดยเป็นที่ศึกษาดูงานของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัด รวมถึงมีคณะศึกษาดูงานจากต่างประเทศ อาทิเช่น เกาหลีใต้ (Korea International Cooperation Agency : KOICA) จีน บังกลาเทศ เวียดนาม ลาว เป็นต้น เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่และนำไปปรับใช้ในประเทศของตนเอง โดยเฉพาะองค์ความรู้ในเรื่องการเพาะเลี้ยงปลาหมอ เนื่องจากเป็นปลาสายพันธุ์ใหม่ เลี้ยงง่าย และยังไม่เป็นที่นิยมเพาะเลี้ยง ในต่างประเทศ นายสุทัศน์ยังมีการเผยแพร่องค์ความรู้ทางการเกษตรผ่าน สื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และวารสารต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

การสร้างกลุ่ม/เครือข่าย

นายสุทัศน์ ได้สร้างเครือข่ายโดยการเป็นแกนนำในการจัดตั้งกลุ่มต่างๆ ประกอบด้วยกลุ่มพลังชุมชนคนคลองตัน และโรงสีข้าวชุมชน ดำเนินกิจกรรมโดยให้สมาชิกในชุมชนสามารถนำข้าวเปลือกมาสีที่โรงสีข้าวชุมชนไม่มีค่าใช้จ่าย กลุ่มธรรมชาติเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ จังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินกิจกรรมเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และจำหน่ายลูกพันธุ์สัตว์น้ำ เช่น ปลาหมอไทย กบ และเพาะเลี้ยงกุ้งขาว ปลาสลิดเพื่อการจำหน่าย รวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่เพาะสมุทรสาคร ดำเนินกิจกรรมการเลี้ยงแพะ จำหน่ายพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ขายนื้อแพะเพื่อการบริโภคและขายมูลแพะ โดยสนับสนุนให้สมาชิกภายในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน รวมถึงเพิ่มอำนาจต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิตและการขายผลผลิตของกลุ่ม ได้รับการแต่งตั้งเป็นรองประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่เพาะสมุทรสาคร และเป็นหัวหน้าศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงแพะ

องค์ความรู้ที่โดดเด่น

การเพาะพันธุ์ปลาหมอไทย

1. การคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ปลาหมอไทย

1) คัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ ในกรณีที่เกษตรกรต้องการเพาะพันธุ์เอง เพื่อลดต้นทุนในกระบวนการผลิต การเลือกพ่อแม่พันธุ์ปลาหมอไทยให้เลือกตัวที่ใหญ่และสมบูรณ์ที่สุด

2) การแยกเพศพ่อแม่พันธุ์ปลา ปลาตัวเมียจะมีลักษณะลำตัวแบน กว้าง ท้องจะใหญ่ เพราะมีไข่ ปลาหมอตัวผู้มีลักษณะลำตัวยาว กลม ท้องแห้ง

2. ขั้นตอนการเตรียมบ่อ

- ปล่อยน้ำเข้าสู่บ่อ โดยใส่มูลสัตว์ลงไปบ่อ ทำให้เป็นแหล่งกำเนิดของลูกไร ซึ่งเป็นอาหารของลูกปลาและลูกกบในวัยอ่อน

3. การผสมพันธุ์ปลาหมอไทย

การผสมพันธุ์ปลาหมอเกษตรกรสามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1) การผสมพันธุ์แบบธรรมชาติ ช่วงเวลาที่เหมาะสม คือ ช่วงเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม (ช่วงฤดูฝน) โดยเริ่มจากการทำความสะอาดบ่อ นำน้ำสะอาดเข้าบ่อที่ระดับความลึก 50 เซนติเมตร จากนั้นปล่อยพ่อแม่พันธุ์ปลาลงไปในบ่อ พื้นที่ 1 ไร่ ใช้พ่อแม่พันธุ์ปลาที่มีน้ำหนัก จำนวน 5 กิโลกรัม (พ่อแม่พันธุ์ปลาชนิดละ 5 คู่) พ่อพันธุ์แม่พันธุ์จะผสมพันธุ์กันเอง และจะวางไข่ โดยใช้ระยะเวลา จำนวน 3 คืน จากนั้นให้ปล่อยน้ำเข้าบ่อที่ระดับความลึก 80 เซนติเมตรจนถึง 1 เมตร และนำลูกพันธุ์ปลาดอกจำหน่ายได้ตอนอายุ 1 – 2 เดือน ทั้งนี้ การผสมพันธุ์ปลาโดยใช้วิธีธรรมชาติจะให้ลูกปลาจำนวนตั้งแต่ 10,000 – 20,000 ตัว

2) การผสมพันธุ์เทียม เป็นการใช้สารเคมีช่วยเร่งการตกไข่ วิธีนี้ช่วยให้ได้ลูกพันธุ์ปลาคาวละมากๆ เพราะสามารถกำหนดปริมาณได้เอง ให้เพาะพันธุ์ในบ่อซีเมนต์ ขนาด 3 x 3 เมตร หรือ 6 x 6 เมตร โดยล้างทำความสะอาดบ่อให้เรียบร้อย และใส่น้ำลงในบ่อความลึก 30 เซนติเมตร ปล่อยพ่อแม่พันธุ์ปลา จำนวน 5 คู่ ใช้เคมีในการผสมเทียม ได้แก่ suprefact จำนวน 20 มิลลิกรัม น้ำกลั่น จำนวน 80 มิลลิกรัม และยากระตุ้นโมติเลียม (Motilium) เป็นยากระตุ้นให้ไข่สุก จำนวน 1 เม็ด ผสมส่วนผสมทั้งหมด

ให้เข้ากันในอัตรา 1 ซีซี ใช้เข็มฉีดยาฉีดยาเคมีดังกล่าว ที่ผิวหนังปลาใต้เกล็ดปลา พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ปลา แม่พันธุ์ปลาจะวางไข่ ภายในระยะเวลา 6 ชั่วโมง และ จะฟักเป็นตัวภายใน 6 ชั่วโมง ทั้งนี้ การผสมพันธุ์ปลาโดยใช้วิธีผสมเทียมด้วยสาร เคมีจะให้ลูกปลาจำนวนตั้งแต่ 25,000 ตัว ขึ้นไป

การผสมพันธุ์ปลาหมอไทยทั้ง 2 แบบมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะการผสมพันธุ์เพื่อการค้า เหมาะสมอย่างมากที่จะใช้วิธีการผสมเทียม ใน 1 ปี สามารถทำได้ 12 เดือน ช่วยให้แม่พันธุ์ปลาออกจำหน่ายได้ทันตามความต้องการของลูกค้า แต่ถ้าใช้วิธีเพาะพันธุ์ตามธรรมชาติใน 1 ปี สามารถทำได้เพียง 3 เดือนเท่านั้น ซึ่งไม่ทันต่อความต้องการของตลาด

การทำนาข้าวสลับเลี้ยงปลาและกุ้ง

ระยะเวลาในการทำนาข้าวไรซ์เบอร์รี่ 4 – 5 เดือน

ระยะเวลาดำเนินการข้าวปกติ 3 เดือน

การทำนาข้าวสลับกับการเลี้ยงปลาเลี้ยงกุ้ง เป็นการสลับปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำการเกษตร หลีกเลี่ยงการระบาดของโรคและแมลง และเป็นประโยชน์ ในการปรับปรุงดิน เพราะการเกษตรในรูปแบบเดียวเป็นประจำจะทำให้ดินสูญเสีย แร่ธาตุบางอย่างไป และต้องใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้นๆ ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง และยัง ทำให้ดินแห้งแข็ง การอุ้มน้ำในดินลดลง นอกจากนั้น ยังให้ประโยชน์ในด้าน เศรษฐกิจด้วย คือทำให้ผลผลิตไม่ล้นตลาด โดยมีวิธีการ ดังนี้

1. หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวในนา ดำเนินการปรับเปลี่ยนจากการทำนา มาเป็นการเลี้ยงกุ้ง หรือปลาด้วยวิธีธรรมชาติ โดยเริ่มปรับสภาพพื้นที่นข้าวให้เป็นบ่อปลาด้วยการตัดต่อซังข้าว นำไปทำปุ๋ยหมัก นำน้ำเข้าพื้นที่อย่างน้อย 1 เมตร ปรับสภาพน้ำ/ฆ่าเชื้อด้วย EM ถ้าหากน้ำเสียให้ใช้ EM จำนวน 200 ลิตร ใสลงไปในบ่อ

2. ปล่อยลูกพันธุ์กุ้งหรือปลาลงในบ่อที่เตรียมไว้ ลูกกุ้งจะกินฟางข้าว ที่อยู่ในบ่อใช้ระยะเวลา 2 เดือน ต่อมาเราสามารถให้อาหารกุ้งได้ตามปกติ (อาหารสำเร็จรูป) และทำอาหารเสริมเพื่อช่วยให้กุ้งมีการขับถ่ายที่ดี ส่งผลให้กุ้งมีสุขภาพที่ดี โดยมีส่วนผสม ดังนี้ กั้วสุกบดละเอียดหรือสับประรด จำนวน 2 กิโลกรัม กากน้ำตาล จำนวน 1 ลิตร น้ำเปล่า จำนวน 4 ลิตร ถึงหมัก ขนาดบรรจุ 5 ลิตร ใสส่วนผสมทั้งหมดลงไปในถังหมัก หมักเป็นเวลา 30 – 60 วัน วิธีการใช้ให้นำอาหารกุ้ง ผสมกับอาหารที่ทำเอง และผสมน้ำเปล่าให้พอเหมาะ คลุกเคล้าให้เข้ากันในอัตราส่วน อาหารปกติ 5 กิโลกรัม/อาหารที่ทำเอง จำนวน 100 ซีซี

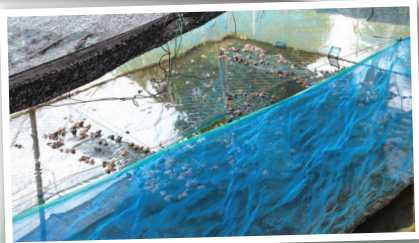
3. ในระหว่างการเลี้ยงต้องมีการเติมน้ำ/ถ่ายน้ำออกจากบ่อ สังเกตสีของน้ำ ในบ่อจะเป็นสีเขียวลอยบนผิวน้ำให้เติมน้ำเข้าบ่อ และปล่อยหน้าน้ำทิ้งจนกว่า สีของน้ำในบ่อกลับมาเป็นปกติ เมื่อกุ้งโต ใช้เวลา 4 เดือน สามารถจับขายได้

การเลี้ยงปลาหมอร่วมกับกบ

สามารถเลี้ยงปลาหมอในบ่อดินตามธรรมชาติ ในพื้นที่ 1 ไร่ ให้ปล่อยลูกพันธุ์ปลา จำนวน 10,000 ตัว โดยสามารถเลี้ยงร่วมกับปลา โดยการเลี้ยงกบในกระชัง กว้าง 2 x 5 เมตร ในพื้นที่ 1 ไร่ สามารถเลี้ยงกบได้ จำนวน 15 กระชัง

การเลี้ยงปลาหมอ เริ่มต้นให้เตรียมบ่อสำหรับเลี้ยง บ่อดินชุดใหม่ให้ตากบ่อให้แห้งประมาณ 1 สัปดาห์ นำน้ำเข้าบ่อที่ระดับความลึก 1 เมตร ทิ้งไว้ 1 วัน ก็สามารถปล่อยปลาได้ เมื่อปล่อยปลาแล้วค่อยๆ เติมน้ำให้มีความลึก 2 เมตร จนตลอดฤดูกาลเลี้ยง เกษตรกรที่มีบ่อปลาอยู่แล้ว ให้เอาน้ำออกและตากบ่อให้แห้ง เพื่อกำจัดศัตรูของลูกปลาหมอ เช่น ปลาช่อน ตากบ่อให้แห้งประมาณ 1 สัปดาห์ จากนั้นปล่อยน้ำเข้าบ่อ แล้วปล่อยปลา ส่วนบ่อซีเมนต์ทำความสะอาดบ่อก่อนใส่สารปรับสภาพน้ำ ก่อนปล่อยปลาลงเลี้ยง

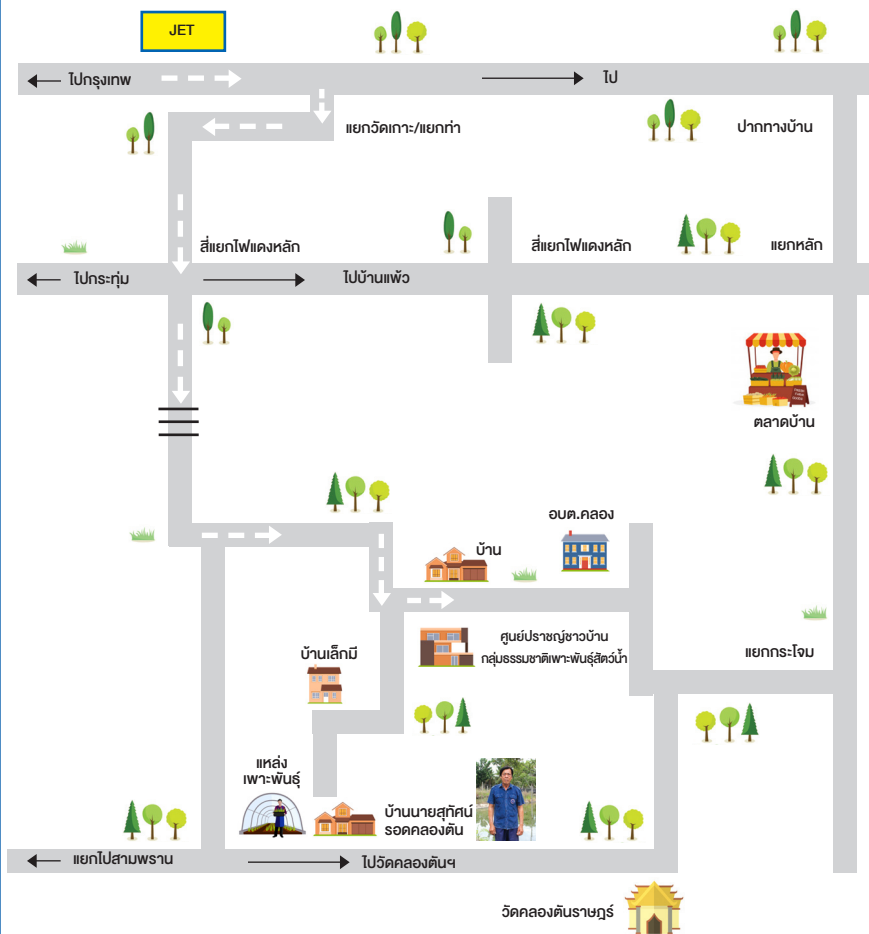

การให้อาหารปลา เมื่อปล่อยปลาลงในน้ำแล้ว ให้อาหารเม็ดเล็กประยະหนึ่งหรือประมาณ 1 เดือน ให้ปริมาณมื่อละ 1 กิโลกรัมต่อปริมาณปลา 5,000 ตัว เลี้ยง 3 มื่อ ค่อยๆ เพิ่มปริมาณอาหารในแต่ละมื่อ ให้มากขึ้นตามความเหมาะสม ในช่วง 2 เดือน เริ่มให้กินอาหารเม็ดปลาดุกขนาดเล็กพิเศษ หรือดูขนาดของตัวปลา ให้เหมาะสมกับขนาดของอาหารเม็ด จากนั้นค่อยๆ เปลี่ยนขนาดของอาหารปลา ตามความเหมาะสมของขนาดปลา ใช้อาหารปลาดุกเลี้ยงประมาณ 2-3 เดือน จากนั้นเข้าเดือนที่ 4-5 ก็ให้อาหารสด เช่น ไล่ปลา ไส้ไก่ ปลา เป็ด หัวไก่ มาบด แล้วผสมกับรำให้ปลากินแทนอาหารสำเร็จรูปเพื่อลดต้นทุน จากที่เคยเลี้ยงอาหาร 3 มื่อ ก็ลดเหลือ 2 มื่อ

เกษตรกรสามารถเลี้ยงปลาหมอร่วมกับการเลี้ยงกบในกระชัง เพราะอาหารที่ให้กับจะไม่สูญเสียไปไหน ปลาจะช่วยกิน ช่วยบำบัดของเสีย ช่วยทำให้กระชังกบสะอาด ในเวลา 6 เดือน ก็สามารถจับปลาได้ กบที่เลี้ยงจะมีสุขภาพดี กระชังกบจะสะอาดไม่มีโรครบกวน

แผนที่ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์เกษตร

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 34/1 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองตัน

อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 76150

นายพันศักดิ์ จิตรรัตน์
ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขา ปราชญ์เกษตรดีเด่น

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

สาขาปราชญ์เกษตรดีเด่น

นายพันศักดิ์ จิตรรัตน์

อายุ 59 ปี

การศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาการจัดการ)
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สถานภาพ สมรส

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 33/2 บ้านหินदान หมู่ที่ 5 ตำบลเขาใหญ่
อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ 81110

โทรศัพท์ 075-692-717

อาชีพ เกษตรกร

รางวัล หรือประกาศเกียรติคุณที่ได้รับ

- ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรดีเด่น ปี 2563
- รางวัลชนะเลิศเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาอาชีพทำสวน ปี 2560
- รางวัลโล่พระราชทานยกย่องสมาชิกศิษย์เก่า อกท. ดีเด่น ระดับชาติ
ครั้งที่ 40 องค์การเกษตรกร ในอนาคตแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อกท.) ปี 2561
- เข้มแข็งชูเกียรติเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรดีเด่น กรมส่งเสริม
การเกษตร ปี 2560

ชีวิตที่พอเพียง

นายพันศักดิ์ จิตรรัตน์ อดีตเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน ปฏิบัติงานตั้งแต่เป็นพนักงานตรวจงาน จนถึงผู้ช่วยผู้จัดการสวน และในปี 2528 เกิดแนวคิดที่จะพัฒนาสวนปาล์มน้ำมันในพื้นที่ของตนเองที่บิดาและมารดาได้มอบให้ จำนวน 50 ไร่ จึงเริ่มต้นจากการเอาเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันลูกผสมจากประเทศมาเลเซียมาเพาะด้วยตนเองจำนวน 2,000 เมล็ด ด้วยความเป็นเกษตรกรหัวก้าวหน้าจึงได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ การปฏิบัติดูแลรักษาสวนไปจนถึงการเก็บเกี่ยวมาปรับใช้จนประสบความสำเร็จ สามารถขยายพื้นที่สวนปาล์มน้ำมันของตนเองเป็นจำนวน 250 ไร่ ในปี 2552 และยังเป็นต้นแบบในการประกอบอาชีพเสริมในสวนปาล์ม เช่น เลี้ยงแพะ เพาะเห็ด ปลูกดอกดาวเรือง เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้เสริม พัฒนาพื้นที่ของตนเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันแบบครบวงจร ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมันและใช้ระบบการบริหารจัดการแบบเน้นการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีการควบคุมคุณภาพผลผลิตปาล์มน้ำมัน โดยกำหนดเป็นกฎระเบียบชัดเจน รวมทั้งติดตามตรวจสอบ ดูแลแปลงของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

ผลงานสร้างคุณประโยชน์

นายพันศักดิ์ คิตคันและพัฒนานองค์ความรู้ในการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตร มีการคัดแยกต้นกล้าผิดปกติทิ้งในช่วงระยะต่างๆ จนได้ต้นที่ปกติ สมบูรณ์ทุกต้น การใช้น้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำของโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม แบบร่องปาล์ม 2 แถว ต่อร่องน้ำ 1 ร่อง ในสวนปาล์มทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้นและสามารถช่วยลดต้นทุนการใช้น้ำได้ การคิดค้นรอกทะลาย ปาล์มเพื่อลดต้นทุนค่าแรงงาน และคิดค้นเครื่องปั่นทางใบปาล์มน้ำมันมาใช้เป็น ปุ๋ยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินและเพิ่มความชุ่มชื้นในดินให้เพิ่มขึ้น มีการจัดการใช้ สารเคมีในปริมาณที่เหมาะสมและปลอดภัยเพื่อกำจัดต้นไทรที่ขึ้นอยู่บนต้นปาล์ม การใช้กับดักฟีโรโมนในการกำจัดด้วงแรดที่เป็นศัตรูทำลายต้นปาล์ม การใช้ เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการรักษาโรคใบไหม้ในต้นกล้า การประยุกต์ใช้วัสดุที่ทำจาก ถุงปูนซีเมนต์ขุบยางมะตอยปูพื้นรอบโคนต้นเพื่อกำจัดวัชพืช นอกจากนี้ยัง

สนับสนุนให้เกษตรกรประกอบอาชีพเสริมในสวนปาล์มเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ ได้แก่ เลี้ยงแพะ เพาะเห็ด ปลุกดอกดาวเรือง นายพันศักดิ์ สามารถเป็นแบบอย่างความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร ทั้งด้านการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต การบริหารจัดการ และจัดเวทีเจรจาเชื่อมโยงการซื้อขายผลผลิตปาล์ม น้ำมันกับบริษัท รวมถึงจัดทำข้อตกลงร่วมระหว่างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มกับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อซื้อขายผลผลิตปาล์ม น้ำมันตามคุณภาพมาตรฐาน ซึ่งช่วยแก้ปัญหาความยากจนและกระจายรายได้ให้แก่เกษตรกร ทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต มีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดการออม มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

การขยายผลงาน

นายพันศักดิ์ คิดค้นและพัฒนาวิธีการปลูกและจัดการปาล์มน้ำมันทั้งระบบจนประสบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับ โดยได้ถ่ายทอดผลงานด้วยการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้เรื่องปาล์มน้ำมันทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดทำจุดสาธิตครบวงจรในสวนปาล์มน้ำมันและเป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกร ให้คำแนะนำและขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เครือข่าย จำนวน 10 ศูนย์ ในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ และจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่ของตนเอง เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่เกษตรกร บุคคลที่สนใจ และสถาบันการศึกษาต่างๆ รวมทั้งยังเป็นที่ศึกษาวิจัยมาตรฐานการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืนที่ครอบคลุมมิติความยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม นายพันศักดิ์ยังได้ถ่ายทอดผลงานผ่านหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ บทความ และนิตรศการ ด้วย

การสร้างกลุ่ม/เครือข่าย

นายพันศักดิ์ เป็นผู้จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมันให้ทำการผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ ในอำเภออ่าวลึก โดยมีสมาชิกจำนวน 218 คน บนพื้นที่กว่า 3,000 ไร่ และจากความสำเร็จในการเป็นผู้นำจากการทำสวนปาล์ม น้ำมันในพื้นที่ของตนเอง เป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้านการบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมันอย่างครบวงจร สามารถเป็นแบบอย่าง ในการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเผยแพร่ความรู้ ให้แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชนทั่วไป นำไป ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ มีการรวมกลุ่มภายในชุมชนและ เชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างชุมชน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำให้เกษตรกร มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิตและสามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งยังได้รับการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ เช่น ประธานคณะกรรมการปาล์มน้ำมันและพืชพลังงาน คณะกรรมการปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มแห่งชาติ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตรและแปลงใหญ่ ระดับประเทศ ที่ปรึกษาแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมันระดับประเทศ เป็นต้น

องค์ความรู้ที่โดดเด่น

การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน

1. การลดต้นทุนการผลิต

1) การซื้อพันธุ์ปาล์มในราคาสมาชิกจากแปลงเพาะและบริษัท เพาะกล้าปาล์มที่ทำความตกลงกับกลุ่ม เพื่อนำมาคัดต้นกล้าปาล์มก่อนปลูก โดยมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเมล็ดซึ่งได้รับการรับรองจากกรมวิชาการเกษตร มาคัดแยกเมล็ดสองหน่อออกจากหน่อเดียวปกติ

ขั้นที่ 2 นำเมล็ดมาเพาะในถุงหรือถาดหลุมเพาะที่เตรียมไว้ เมื่ออายุ 3-4 เดือน ทำการคัดทิ้งต้นผิดปกติ ที่มีลักษณะใบเรียวแคบ ใบหยิก ใบบิด ใบต่าง ใบย้อน โดยในช่วงนี้คัดออก 10-15%

ขั้นที่ 3 คัดทิ้งหลังลงถุงใหญ่อนุบาลอายุ 7-8 เดือน ทำการคัดทิ้ง ต้นผิดปกติ ที่มีลักษณะต้นเตี้ยมาก ต้นสูง ชะลูดมาก ใบย่อยชิดมาก ใบย่อยห่างมาก โดยในช่วงนี้คัดออก 5-10%

ขั้นที่ 4 ช่วงต้นกล้าพร้อมปลูก อายุ 10-12 เดือน คัดสรุปลีกครั้งในลักษณะ เหมือนเบ้องต้นอีก 3-5% ซึ่งจะทำให้ต้นที่ นำไปปลูกสมบูรณ์ปกติทุกต้น เพื่อจะได้ให้ ผลผลิตสม่ำเสมอทุกต้นโดยค่าเฉลี่ยที่ต้อง คัดทิ้งรวมทั้ง 4 ขั้นตอน 25-30%

2) การรวมกลุ่มในการซื้อปุ๋ยเคมี ได้ราคาถูกลงและผสมใช้เองภายในกลุ่ม การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ใบ/ดิน และใช้ เทคโนโลยีการจัดการระบบน้ำเพื่อให้ผลผลิต ออกกระจายตัวสม่ำเสมอทั้งปี

3) การใช้น้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำของโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มแบบร่องปาล์ม 2 แถว ต่อร่องน้ำ 1 ร่อง ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น และสามารถช่วยลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยลงได้ เนื่องจากในน้ำมีธาตุอาหารของพืช ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม

4) การใช้เครื่องปั่นทางใบปาล์มน้ำมันนำไปใช้เป็นปุ๋ย เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินและความชุ่มชื้นในดินให้เพิ่มขึ้น

5) การกำจัดวัชพืช

- การใช้เครื่องตัดหญ้า ต่อกว้างกับรถไถเพื่อตัดหญ้าในสวนปาล์มลดปัญหาด้านแรงงานได้เป็นอย่างดี

- การประยุกต์ใช้สารเคมี ในปริมาณที่เหมาะสมด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง และปลอดภัยในการกำจัดต้นไทรที่ขึ้นอยู่บนต้นปาล์ม ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ใช้สารไกลโฟเสท 100 -150 CC. ผสมกับน้ำ 1 ลิตร ใส่ในขวดพลาสติก ตัดรากไทรที่อยู่ด้านล่างใส่ในขวดสารไกลโฟเสทที่เตรียมไว้ แล้วยึดขวดให้ติดไว้กับรากไทร รากของต้นไทรจะดูดสารไกลโฟเสท จะเริ่มแสดงอาการเมื่อผ่านไป 2 สัปดาห์ และต้นตายในที่สุด โดยไม่ส่งผลกระทบต่อต้นปาล์มน้ำมัน

- การใช้กับดักฟีโรโมนในการกำจัดด้วงแรดที่จะมากัดทำลายต้นปาล์ม
- การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในการรักษาโรคใบไหม้ในต้นกล้า

6) การใช้เครื่องจักรกล

การใช้เครื่องจักรในการใส่ปุ๋ยโดยต่อพ่วงกับรถไถ เพื่อลดต้นทุนในส่วน of ค่าแรงงาน ซึ่งอัตราการใส่ปุ๋ยนั้น ใช้แม่ปุ๋ยเป็นหลัก สามารถลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยได้ลง 30% การใช้รถเทเลอร์ต่อพ่วง ช่วยอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายผลผลิตในสวนปาล์มน้ำมัน ใช้เทเลอร์ต่อพ่วงกับรถไถเพื่อขนส่งผลผลิตปาล์มน้ำมันภายในสวนช่วยให้ง่ายและสะดวกในการลำเลียงผลผลิต มีลานเทขนาดเล็กในสวนปาล์มน้ำมันเพื่อให้สะดวกในการจัดการผลผลิตและการขนส่ง

7) การเลี้ยงแพะเพื่อเป็นรายได้เสริมในสวนปาล์มน้ำมัน และนำมูลแพะมาใส่ในสวนปาล์มน้ำมัน มาปรับปรุงบำรุงเพิ่มธาตุอาหารและลดการใช้ปุ๋ยเคมี

2. การเพิ่มผลผลิต

1) การนำวิธีบริหารจัดการตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO) เข้ามาใช้ในการจัดการแปลงของตนเองและของสมาชิกแปลงใหญ่ทั้งหมด

2) การผลิตที่ถูกหลักการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) โดยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP การปฏิบัติที่ถูกหลักการเกษตรที่ดีและเหมาะสม ซึ่งให้ได้รับการรับรองโดยกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. การเพิ่มมูลค่าผลผลิต

1) การเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันคุณภาพเพิ่มน้ำหนัก เพื่อให้ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันค่าน้ำมัน ปาล์มดิบเพิ่มขึ้น ยกตัวอย่าง

- ราคาปาล์มน้ำมันวันนี้ ค่าน้ำมันปาล์มดิบ 17 % กิโลกรัมละ 5.00 บาท
- ราคาปาล์มน้ำมันวันนี้ ค่าน้ำมันปาล์มดิบ 18 % กิโลกรัมละ 5.30 บาท
- ราคาปาล์มน้ำมันวันนี้ ค่าน้ำมันปาล์มดิบ 19 % กิโลกรัมละ 5.60 บาท
- ราคาปาล์มน้ำมันวันนี้ ค่าน้ำมันปาล์มดิบ 20 % กิโลกรัมละ 5.90 บาท
- ราคาปาล์มน้ำมันวันนี้ ค่าน้ำมันปาล์มดิบ 21 % กิโลกรัมละ 6.20 บาท

ถ้าเปอร์เซ็นต์น้ำมันดิบต่ำกว่า

จะลดลงราคา 0.30 สตางค์ต่อกิโลกรัม การที่จะได้ค่าเปอร์เซ็นต์น้ำมันดิบ 21 % ต้องเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมันคุณภาพสุกทุกทะลาย พร้อมลูกร่วง ตลอดระยะเวลา 30 ปี นายพันศักดิ์ ได้ศึกษาเก็บข้อมูลปาล์มน้ำมันให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้น โดยทำการทดลองเปรียบเทียบตามระยะเวลาการเก็บเกี่ยว 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ไกล่สุก พอเหลืองซีดๆ

ระยะที่ 2 สุกเหลืองแบบขมมัน

ระยะที่ 3 สุกสีส้มมีน้ำมัน ลูกร่วงหล่น 3-5 เมล็ด

โดยวิธีการตัดในต้นเดียวกัน ทั้ง 3 ระยะ แล้วมาชั่งน้ำหนัก จำนวน 15 ต้น เป็นเวลา 3 ปี สรุปได้ว่า ระยะที่ 3 มีน้ำหนักเฉลี่ย 8 -10 % ของปริมาณ น้ำหนักทะลาย เช่น

ระยะที่ 1 เก็บเกี่ยว ได้น้ำหนัก 20 กิโลกรัม

ระยะที่ 2 เก็บเกี่ยว ได้น้ำหนัก 20.5 กิโลกรัม

ระยะที่ 3 เก็บเกี่ยว ได้น้ำหนัก 22 กิโลกรัม

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มสุกร่วง 3-5 เมล็ด มีน้ำหนัก เพิ่ม 2 กิโลกรัมหรือประมาณ 10% และจะเพิ่มน้ำมันอีกด้วย เพราะจากการที่เราเก็บเกี่ยวปาล์มสุก จะส่งผลให้มีเปอร์เซ็นต์น้ำมันดิบที่สูงขึ้นและราคา และน้ำหนักเพิ่มขึ้นด้วย ยกตัวอย่าง

การเพิ่มน้ำหนักและราคา (พร้อมเปรียบเทียบ)

- เก็บเกี่ยวระยะที่ 1 ทะลายปาล์มน้ำมัน น้ำหนัก 20 กิโลกรัม ได้ประมาณ 16% ราคา 4.75 บาท $20 \times 4.75 = 95$ บาทต่อ 1 ทะลาย

- เก็บเกี่ยวระยะที่ 3 ทะลายปาล์มน้ำมัน น้ำหนัก 22 กิโลกรัม ได้เปอร์เซ็นต์น้ำมันประมาณ 20% ราคา 5.90 บาท $22 \times 5.90 = 129.8$ บาท ต่อ 1 ทะลาย

ซึ่งจะเห็นได้ว่าต่างกันประมาณ 34 บาท ต่อ 1 ทะลาย ถ้าน้ำหนัก ทะลายมากกว่านั้น เราจะสูญเสียไปมากกว่า 34 บาท ถ้าสมมุติต้นหนึ่งให้ผลผลิต 9 ทะลาย (คิดทะลายที่ 20 กิโลกรัม) จะสูญเสียไปต่อต้น $9 \times 34 = 306$ บาท ถ้าไร่ละ 22 ต้น $22 \times 306 = 6,732$ บาทต่อไร่

ถ้าเก็บเกี่ยวปาล์มระยะที่ 1 ผลผลิตต่อไร่ ได้ 3,000 กิโลกรัม แต่ถ้าเก็บเกี่ยวระยะที่ 3 จะได้ผลผลิตเพิ่ม 10% คือ 3,300 กิโลกรัมต่อไร่ โดยการเก็บเกี่ยวปาล์มสุกระยะที่ 3 เท่านั้น และส่งผลให้ภาพรวมของประเทศ มีค่าน้ำมันปาล์มดิบที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก

2) การเก็บเกี่ยวผลผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตรทะลายปาล์มน้ำมัน (มกษ.5702 – 2552) และมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO) ทำให้ผลผลิตมีมูลค่าเพิ่มขึ้น มาตรฐานสินค้าเกษตรนี้ กำหนดเกณฑ์การปฏิบัติที่ดีสำหรับลานเททะลายปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่การรับทะลายปาล์มน้ำมัน การเก็บรักษา รวมถึงกระบวนการขนส่งทะลายปาล์มน้ำมัน ไปยังโรงงานสกัดน้ำมัน เพื่อให้ทะลายปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพ ปลอดภัย เหมาะแก่การใช้เป็นวัตถุดิบ ในโรงงานสกัดน้ำมัน

4. การบริหารจัดการ

1) การบริหารจัดการการผลิตและการตลาดที่ดี โดยการจัดบันทึกต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวผลผลิต รายได้จากการขายปาล์มน้ำมันที่ครบถ้วน ทำให้สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงและวางแผนการทำสวนปาล์มน้ำมันให้เข้ากับสภาพการผลิตและการตลาดในปัจจุบัน

2) การนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมกับพื้นที่และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ก่อนการเตรียมพื้นที่มีการศึกษาสภาพของพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติรอบๆ สวนปาล์มน้ำมัน ได้แก่ การศึกษาแหล่งน้ำธรรมชาติ ลำห้วย การพัฒนาเป็นฝาย เพื่อเก็บกักน้ำไว้ในสวนปาล์ม

- สภาพพื้นที่ในสวนปาล์มน้ำมันที่มีลักษณะเป็นโซนพื้นที่ลุ่ม จะมีการขุดน้ำไว้ทุกจุดเพื่อเป็นการเก็บกักน้ำ เพื่อรักษาความชุ่มชื้นภายในสวนปาล์ม และยังเป็นการเก็บน้ำไว้ใช้ในยามหน้าแล้งอีกด้วย

- ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมใกล้เคียง โดยมีการปลูกไม้เพื่ออนุรักษ์หน้าดิน และป้องกันการพังทลายของหน้าดินได้ด้วย

- ไม่ใช้ไฟเผาในการเตรียมพื้นที่ปลูกปาล์มใหม่ แต่ใช้วิธีการสับต้นปาล์มน้ำมันแล้วกระจายไว้ในสวนเพื่อไถกลบและใช้เป็นอินทรีย์วัตถุได้ต่อไป

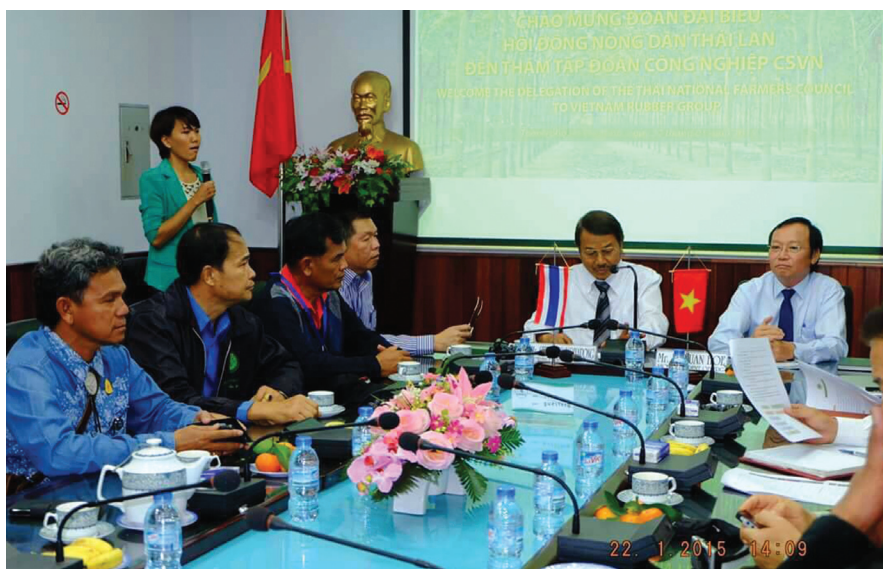

3) การประยุกต์ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตและการจัดการ เช่น การจัดการพื้นที่ที่มีการประยุกต์ใช้วัสดุที่ทำจากถุงปูนซีเมนต์ชุบยางมะตอยปูพื้นรอบโคนต้นปาล์ม เพื่อกำจัดวัชพืชในระยะยาวและลดอัตราการสูญเสียปุ๋ยอันอาจเกิดจากการชะล้างของหน้าดินและเป็นการรักษาความชื้นในดินด้วย

5. การส่งเสริมการตลาด

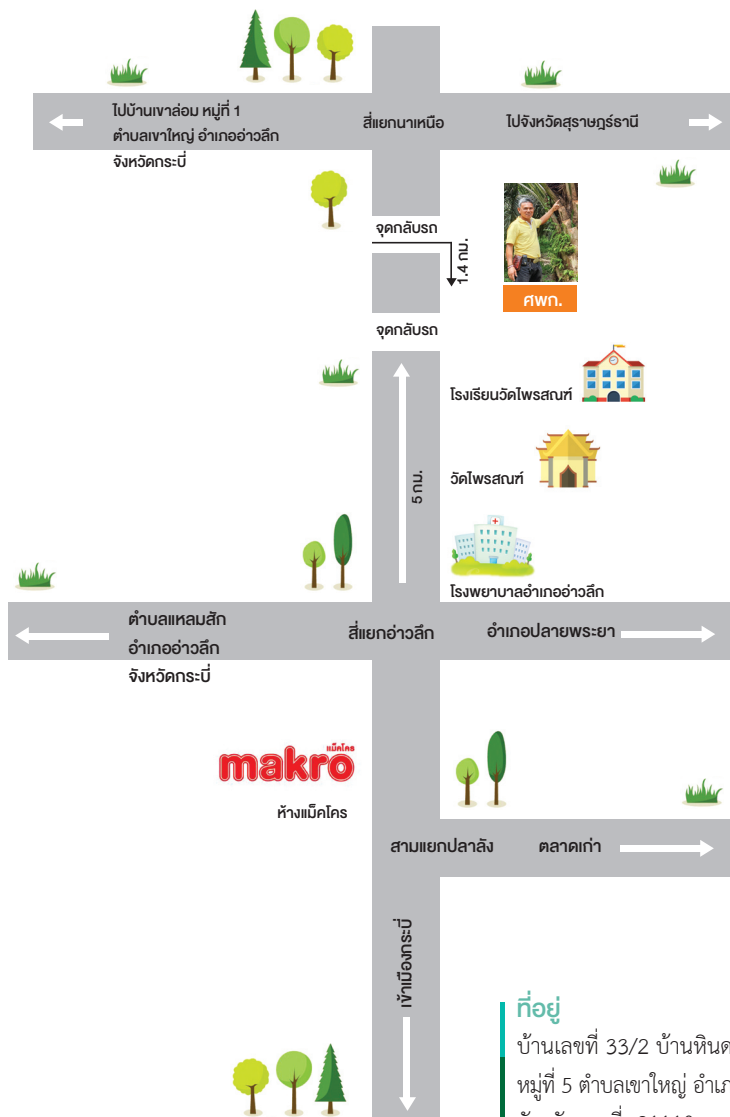
1) จัดเวทีเจรจาเชื่อมโยงการซื้อขายผลผลิตปาล์มน้ำมันกับบริษัทเอเชียน้ำมันปาล์ม จำกัด

2) จัดทำข้อตกลงร่วมระหว่างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มกับสมาชิกภายในกลุ่มเพื่อซื้อขายผลผลิตปาล์มน้ำมันตามคุณภาพมาตรฐาน ผลจากการที่สมาชิกภายในกลุ่มปฏิบัติตามมาตรฐานจะได้รับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมันในราคาพิเศษทำให้สามารถอยู่ได้แม้ในช่วงที่ราคาผลผลิตตกต่ำ

แผนที่ศูนย์เรียนรู้ปรัชญาเกษตร

นายปรีชา ศิริ
ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน
สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครื่อง่าย

ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน

สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย

นายปรีชา ศิริ

อายุ 65 ปี

การศึกษา ศึกษาด้วยตนเอง

สถานภาพ สมรส

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 9 บ้านห้วยหินลาดใน หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านโป่ง
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 57170

โทรศัพท์ 08-5713-2533

อาชีพ เกษตรกร

รางวัล หรือประกาศเกียรติคุณที่ได้รับ

- ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน สาขาปราชญ์เกษตรผู้นำชุมชนและเครือข่าย ปี 2563
- รางวัลวีรบุรุษผู้ดูแลป่า (Forest Hero Award) ของ United Nations (องค์การสหประชาชาติ) ปี 2556
- รางวัลค่าของแผ่นดิน สำนักนายกรัฐมนตรี ปี 2562
- รางวัลสาขาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ปี 2561
- รางวัลลูกโลกสีเขียว 5 ปี แห่งความยั่งยืน สถาบันลูกโลกสีเขียว ปี 2548
- รางวัลองค์การอนุรักษ์ต้นน้ำดีเด่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2547

ชีวิตที่พอเพียง

นายปรีชา ศิริ เกิดในครอบครัวชนเผ่าปกาเกอะญอ มีประสบการณ์ในการทำงานภาคเกษตร และดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นระยะเวลา 40 ปี ด้วยการพึ่งพาตนเอง ไม่ก่อภาระหนี้สิน ไม่ยึดติดกับวัตถุนิยม อยู่กินตามรูปแบบวิถีดั้งเดิม เติร์ยมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการปลูกฝังลูกหลานให้มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์จารีตประเพณีแบบดั้งเดิม หมั่นศึกษาหาความรู้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเองและชุมชน ทำงานและทำหน้าที่ของตนเองอย่างสุดความสามารถ หนักเอาเบาสู้ ไม่เกียจงานหนัก มีน้ำใจ แบ่งปันช่วยเหลือผู้อื่นทุกอย่างเท่าที่ตนเองทำได้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ดำเนินชีวิตบนทางสายกลางตามหลักพุทธศาสนา จนสามารถเป็นแบบอย่างและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกในชุมชน และมีการรวมกลุ่มให้สมาชิกในชุมชนร่วมกันคิด ร่วมสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชน โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และฝ่ายต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชน ดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ ประกอบด้วย การทำนา การปลูกข้าวอัสสัม (ชาเมี่ยง) การปลูกกาแฟ การปลูกพลับ การปลูกไม้ผล การปลูกพืชผักสวนครัว การปลูกสมุนไพร การเลี้ยงไก่ (ไก่ดำ) การเลี้ยงหมู (หมูเหมยซาน) การเลี้ยงปลา (ปลาดุกและปลานิล) การปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ผลงานสร้างคุณประโยชน์

นายปรีชา เป็นผู้นำชุมชนบ้านห้วยหินลาดโน มีประชากรในชุมชน 106 คน ในการจัดการตัวเองอย่างยั่งยืนและสมดุล ทั้งด้านการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และป่า ด้านระบบการผลิตไร้หมุนเวียน โดยการปลูกพืชหมุนเวียนในพื้นที่เดิม ปลูกข้าวผสมกับพืชอาหาร ปลูกพืชสร้างรายได้ร่วมกับป่า และด้านการส่งเสริม อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้สืบทอดสู่รุ่นลูกหลาน โดยกิจกรรมที่ทำการสร้าง พื้นที่ป่าและส่งเสริมให้ชุมชนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังจัดให้มีการประชุมร่วมกันในชุมชน สร้างกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อชุมชน อาทิเช่น การทำ แนวกันไฟป่า การทำประปาภูเขา การสร้างอาชีพเสริม และการสร้างเส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์ในชุมชน โดยหักจากรายได้โฮมสเตย์ของสมาชิกในชุมชนเพื่อเป็นทุนช่วยเหลือให้แก่สมาชิกในยามเจ็บป่วย มีการถ่ายทอดอุดมการณ์สู่คนรุ่นใหม่ ให้ดำรงชีวิตตามวิถีดั้งเดิมของชนเผ่า ปกาเกอญอควบคู่กับการอนุรักษ์ชุมชน รวมถึงเป็นตัวอย่างรูปธรรม ด้านการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ และป่า ทำการเกษตรในรูปแบบวนเกษตร ทำให้เป็นแหล่งคาร์บอนเครดิตของจังหวัดเชียงราย โดยวางแผนการจัดการทรัพยากรป่า จำนวน 10,000 ไร่ ซึ่งแบ่งเป็นพื้นที่ทำกิน จำนวน 600 ไร่ ทำให้มีชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ เข้ามาถอดบทเรียนและนำไปเป็นต้นแบบในการจัดการชุมชนของตนเอง

การขยายผลงาน

ชุมชนบ้านห้วยหินลาดโน เป็นที่ศึกษาวิจัยและศึกษาดูงานของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และ สถาบันการศึกษาอื่นๆ มีคณณักรวิจัย ผักงานขององค์กร รวมถึงบุคคลทั่วไปจาก ต่างประเทศ อาทิเช่น สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย ตุรกี ญี่ปุ่น จีน อินเดีย แอฟริกาใต้ เวียดนาม พม่า ลาว กัมพูชา เป็นต้น เข้ามาศึกษาดูงานและ ทำการวิจัยในชุมชน แนวคิดและบทเรียนของชุมชนบ้านห้วยหินลาดโน มีเครือข่าย ชุมชนต่างๆ เข้ามาศึกษาดูงานและนำไปเป็นต้นแบบในการจัดการชุมชนของ ตนเอง โดยครอบคลุมทั้ง 3 มิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จนประสบความสำเร็จและได้รับรางวัลต่างๆ ประกอบด้วย 1) กลุ่มเกอญอโพ พิทักษ์สายน้ำ ชุมชนบ้านห้วยชม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ได้รับรางวัล ลูกโลกสีเขียว ครั้งที่ 10 ประเภทกลุ่มเยาวชน ปี 2551 2) ชุมชนบ้านสบลาน อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว ครั้งที่ 17 ประเภท ชุมชน ปี 2559 3) ชุมชนบ้านป่าดงงาม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับ รางวัลลูกโลกสีเขียว ครั้งที่ 18 ประเภทชุมชน ปี 2561 และ 4) กลุ่มเยาวชน จิตอาสาบ้านสันหลวง ชุมชนบ้านสันหลวง อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย ได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว ครั้งที่ 19 ประเภทกลุ่มเยาวชน ปี 2562 ตามลำดับ

การสร้างกลุ่ม/เครือข่าย

นายปรีชา สร้างเครือข่ายโดยการเชื่อมโยงเครือข่ายและขยายผลงานกับกลุ่มชนเผ่าต่างๆ ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัด มีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนตนเองกับชุมชนอื่น จัดกิจกรรมค่ายเยาวชน เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับคณะที่เดินทางมาศึกษาดูงานชุมชนห้วยหินลาดโน ในเรื่องการใช้ชีวิต การจัดการดิน น้ำ ป่า ซึ่งมีทั้งกลุ่มนักเรียน เยาวชนทั้งไทยและเทศ กลุ่มคนทั่วไป ร่วมเป็นคณะกรรมการรางวัลลูกโลกสีเขียวภาคเหนือ ของสถาบันลูกโลกสีเขียว และคณะกรรมการโครงการวิจัย Living in the forest : Knowledge and Practices of Karen Community in Northern Thailand ภายใต้โครงการ Humanities across Border : Asia to Africa in the world ของ International Institute for Asian Studies (IIAS), Netherlands

องค์ความรู้ที่โดดเด่น

การพัฒนาชุมชนบ้านห้วยหินลาดใน

การพัฒนาชุมชนและเป็นแกนนำเริ่มจากการเป็นกระบอกเสียงให้ชาวบ้าน ทำหน้าที่ตัวแทนชาวบ้านสื่อสารไปยังบุคคลภายนอกและขณะเดียวกันก็รับฟังเรื่องราวจากบุคคลภายนอกมาบอกกล่าวให้กับชาวบ้านได้รับรู้และเข้าใจ ด้วยบทบาทนี้จึงทำให้เกิดการเรียนรู้และวางแนวทางการทำมาหากินให้กับชุมชน โดยเริ่มจากการสร้างความมีส่วนร่วมในชุมชนให้เกิดขึ้นจนกลายเป็นชุมชนที่พึ่งพาตนเองได้ จากความเห็นต่างของบุคคลภายนอกที่เห็นว่าชุมชนกับป่านั้นอยู่ร่วมกันไม่ได้ ทำให้นายปรีชา พยายามพิสูจน์ให้เห็นว่าคนเป็นเครื่องมือที่จำเป็นที่สามารถดูแลป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในขณะเดียวกันคนก็ยังอยู่ได้อย่างมีความสุขควบคู่กันอย่างสมดุลและมั่นคง โดยยึดบทา (บทสุภาสิตโบราณ) ของ ปกาเกอญอบอกไว้ว่า “เอะอะทีเก๋อตอที เอะอะเก๋อตอเก๋อ” หมายถึงกินน้ำรักษาน้ำ กินจากแผ่นดินรักษาดิน บทานี้มีความหมายที่ดีความได้ว่า กินอย่างไรให้เพิ่มมากขึ้น และรักษาอย่างไรให้ได้กินอย่างทั่วถึง ด้วยเหตุนี้ชุมชนบ้านห้วยหินลาดในจึงจัดฐาน 2 ฐาน ในการประกอบอาชีพ ได้แก่

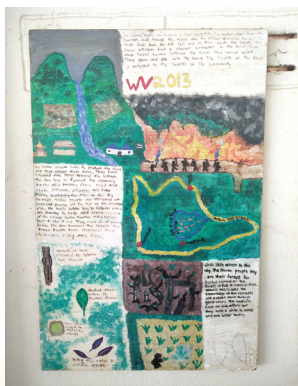
1. ฐานอาหาร เป็นฐานที่ผลิตอาหารให้ชาวบ้านโดยไม่ต้องซื้อ ส่วนผลผลิตที่เหลือจะมีพ่อค้าจากนอกชุมชนมารับซื้อในราคาที่เป็นธรรม เช่น การทำเกษตรแบบไร้หมุนเวียน ป่าใช้สอย การทำเกษตรแบบนี้จะเน้นกระบวนการทางธรรมชาติ 100% การสร้างอาหารในลักษณะนี้ ใช้กลไกธรรมชาติ คือ การใช้ฝนให้น้ำ ใช้ฤดูกาลเป็นตัวสร้างให้ผักและผลไม้ต่างๆ ออกตามช่วงเวลา เกษตรในลักษณะนี้จะได้ประโยชน์ในเฉพาะคนแต่จะรวมไปถึงสัตว์ป่าและต้นไม้ด้วย การมีฐานอาหารส่งผลให้เกิดฐานรายได้ที่หล่อเก็บได้ทั้งหมด

2. ฐานรายได้ สวนชาผสมผสาน เลี้ยงผึ้ง หน่อไม้ มะขม ฯลฯ ส่วนนี้จะเป็นผลจากฐานอาหารที่มั่นคงเพียงพอ จึงนำมาสู่ฐานรายได้ที่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างการทำสวนชาแบบผสมผสาน ในสวนชาไม่มีเพียงแต่ต้นชา แต่ยังมีต้นไม้ใหญ่ เช่น ต้นพลับ ต้นก่อ ต้นมะไฟ ส้มโอ หวาย ไข่ มะม่วง ลิ้นจี่ ลำไย มะละกอ มะนาว สมอ มะขม เป็นต้น ซึ่งน้ำหวานจากเกสรเป็นแหล่งอาหารของผึ้ง และผึ้งยังเป็นตัวผสมเกสรให้กับต้นไม้ได้อีกด้วย รายได้ 10 % จะเก็บเป็นกองทุนดูแลรักษาป่าเพื่อทำกิจกรรมดูแลป่า เช่น แนวกันไฟ การเฝ้ายามไฟป่า เป็นต้น ทุกอย่างจึงกลับไปสู่ผืนป่า

ตลอดเวลาเกือบ 40 ปี ภายใต้การนำทางความคิดของนายปรีชา ศิริหรือ พระตีปรีชา ปราชญ์ชาวปกาเกอญอ แห่งบ้านห้วยหินลาดใน ทำให้ชุมชนปกาเกอญอ ซึ่งตั้งถิ่นฐาน 80-100 ปี มาแล้ว ได้จัดการตัวเองอย่าง “สมดุลและยั่งยืน” ด้วยการจัดการทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า ในระบบวนเกษตร ที่คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างมีสุข และสืบทอดอัตลักษณ์สู่รุ่นลูกหลานจนชุมชนได้รับการยกย่องเป็นตัวอย่างระดับชาติและได้รับรางวัลหมู่บ้านประชาธิปไตยดีเด่น พ.ศ. 2535 รางวัลลูกโลกสีเขียว รวมทั้ง 3 ประเภท คือ ประเภทชุมชนอนุรักษ์ดินน้ำป่า พ.ศ. 2542 ประเภทกลุ่มเยาวชน และรางวัลสปีปนนท์เกตุทัต 5 ปี แห่งความยั่งยืน พ.ศ. 2548 รางวัลรูปธรรมในการจัดการทรัพยากรโดยกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2548 พื้นที่นาร่องโฉนดชุมชน พ.ศ. 2553 และชุมชนนาร่องเขตสังคมวัฒนธรรมพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2553 และในปี 2556 นายปรีชา ในฐานะผู้แทนทวีปเอเชีย เป็น 1 ใน 5 คนของโลกที่ได้รับรางวัลวีรบุรุษผู้รักษาป่า (Forest Hero) โดยมีผลงานสำคัญคือ “ช่วยให้คนชาติพันธุ์ในลุ่มน้ำโขงเอาชนะความยากจนได้ โดยมีชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการป่าในรูปแบบวนเกษตร ทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีวิถีชีวิตที่ยั่งยืนด้วยพลังความสามัคคี และสำนึกรับผิดชอบ” จากหลักคิด “ทุกชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์มีส่วนร่วม” นายปรีชา ได้สร้างเครือข่ายโดยร่วมงานประสานกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนและฝ่ายต่างๆ โดยมีการจัดการพื้นที่เพื่อสร้างความสมดุล มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนให้ชุมชน ดังนี้

1. การใช้ความเชื่อ พิธีกรรม และวัฒนธรรมของชนเผ่ามาประยุกต์ ใช้กับการดูแลป่า ทำให้คน 22 หลังคาเรือน 104 คน ดูแลป่า 10,000 ไร่

2. การทำเกษตรดำรงชีพด้วยวิถี เกษตรแบบวนเกษตร

3. มีนวัตกรรมเพื่อสร้างรายได้ โดยไม่เบียดเบียนป่า อาทิ การปลูกพลับ ด้วยวิธี ต่อยอดพลับบนต้นกล้วยฤๅษี (พลับป่า) เนื่องจาก เป็นพืชร่วมชนิดเดียวกัน ซึ่งเป็นวิธีทำการเกษตรโดยไม่ เบียดเบียนป่า

4. ส่งต่ออุดมการณ์ให้คนรุ่นใหม่ดำรงวิถีชีวิต ดั้งเดิมของชนเผ่าควบคู่กับการอนุรักษ์ชุมชน ระบบ นิเวศน์ การบริหารจัดการ สังคม และชุมชน

5. กลุ่มเยาวชนได้รับการถ่ายทอดความรู้และ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ทำให้ไม่ทิ้งถิ่น

6. มีระบบออมทรัพย์เพื่อเป็นทุนช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

7. สร้างเครือข่าย 4 หมู่บ้านใกล้เคียงและเครือข่ายภายนอก เพื่อพัฒนา และเรียนรู้

8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีการจัดที่พักแบบโฮมสเตย์ มีกิจกรรม การท่องเที่ยวเส้นทางเรียนรู้ธรรมชาติและการจัดการป่า

นอกจากนี้นายปรีชาได้สร้างคุณค่าทางการเกษตร ในการดำเนิน กิจกรรมวนเกษตร ในวิถี 4.0 ทำการผลิตในรูปแบบวนเกษตรโดยไม่ต้องลงทุน แคล้งแรง และลงรัก(ษ์) ภายได้หลักคิดที่ว่า “บ้านของเราร่ำรวยแล้ว ไม่ใช่ ร่ำรวยเงินทอง แต่ร่ำรวยธรรมชาติ เรามีทุกอย่าง มีดิน น้ำ ป่า มีอากาศ มีอาหาร ยาสมุนไพร มีอยู่มีกินพอเพียงไม่ต้องดิ้นรน มีเพื่อน มีเครือข่าย ยามอัจน ปัญญาก็มาช่วยเหลือกัน เราจึงร่ำรวยมั่งคั่งมาก”

แผนที่ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์เกษตร

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 9 บ้านห้วยหินลาดโน

หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านโป่ง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย 57170

"ปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน"

จัดทำโดย

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (คนท.)

โทรศัพท์ 0-2281-3958

